

VASILE IGNA

CARTEA DIN VIS

Antologie de autor
1969-2024

Ediția a II-a, revăzută și adăugită

Prefață de
ION POP

Cluj-Napoca, 2024

CUPRINS

PROVINCIILE CĂRTURARULUI

Prefață de Ion Pop 7

NOTA AUTORULUI 29

NOTA AUTORULUI (la ediția a II-a) 31

ARME ALBE..... 33

O amintire a lui Robinson35

Fata morgana36

Însemn.....37

Baladă mică38

Elegii întrerupte39

Sonet40

Somn41

Ciclul doi.....42

Domesticum43

Exil refuzat.....44

FUM ȘI NINSOARE 45

Pro memoria47

Trenă.....48

Poemul49

Veghe palidă50

Sincopă.....51

Interior nocturn52

Polen53

Noaptea Sfântului Andrei54

Colocviu intim.....55

Absență.....56

Fluid.....57

Înalte teritorii.....58

Frig.....	59
Zăpadă.....	60
Vox dolorosa.....	61
Recviem de toamnă.....	62
Cinegetică.....	63
Tempi passati.....	64
Legendă.....	65
Nimic despre poem.....	66

PROVINCIA CĂRTURARULUI..... 69

Ca un vers enigmatic.....	71
Silogism.....	72
Scară în vis.....	73
Cântec simplu.....	74
Colind profan.....	75
Corn de seară.....	76
Cutreierând provincia.....	78
Seară mecanică.....	79
Addenda.....	80
Priveliște în vis.....	81
Duminică.....	82
Biografie.....	83
Recoltă târzie.....	84
Lied de iarnă.....	85
Mod și grup.....	86
Lumină de iarnă.....	87
Așteptând ploaia.....	88
Driade.....	89
Vânzătoarea de castane.....	90
Apoteoză.....	91
Anotimp.....	92
Părăsind provincia.....	93

STAREA DE URGENȚĂ..... 95

Singur grădinarul.....	97
Ploaie de primăvară.....	98
Libelula.....	99
Între două cadrane.....	100
Semne I.....	101

Semne II.....	102
Semne V.....	103
Semne VIII.....	104
Semne XI.....	105
Herbarum.....	106
Autopsihografie.....	110
Boală.....	111
Cartier I.....	112
Cartier III.....	113
Cartier IV.....	114
Cartier V.....	115
Cartier VI.....	116
Cartier VII.....	117
Motel.....	118
Psihografie.....	119
Bizanț.....	120
La Istanbul.....	121
Scurtă conversație cu domnul Joyce.....	122
Brumă (crochiu).....	123
Deliciile duminicii.....	124
Spițerie lirică.....	125
Încrederea în literatură.....	127
Colocviu.....	128
Ce avem împotriva?.....	129
Vesperală.....	131
Şah.....	132
Cosmopolis.....	133
Îngăduință.....	134
Prospect.....	135
Abendschluss.....	136
Starea de urgență.....	137
Cântec în apus.....	138
GRĂDINA OARBĂ.....	139
Grădina oarbă.....	141
Grimă.....	142
Pârâul.....	143
Amintirea pârâului.....	144
Vulpea vânată.....	145

Poezia se află dincolo	146
Quasi una fantasia	147
Lied	148
Memorial	149
Petrecere în Grădină (scurt-metraj)	150
Scriere	151
Sonatină	152
Muzică de cameră	153
Poveste	154
Amiază	155
Portret al artistului la maturitate	156
Cântec	157
Crochiu naiv	158
Convalescență	159
Mic dejun în iarbă	160
Cearcăn	161
Femeie în iarbă	162
După-amiaza (peniță)	163
Bacovia	164
Regresiune	165
Andante	166
Nu trece	167
INSULA VERDE	169
Poemul	171
Insula verde	172
Spre călătorie	173
Primăvară	174
Am așteptat	175
Imagine	176
Ay	177
Plante	178
Solstițiu	179
Șoaptă	180
Clipă	182
Serenadă și Fuga	183
Dezesperanța	185
Deal [Văzându-te însuși în vis trecând râul]	189
Deal [Vânt și sub vânt mâna]	190

Deal (ostinato).....	191
Deal (idilă).....	192
Deal (joc).....	193
Deal (andantino).....	195
Deal [Un fluture verde, un fluture roz].....	196
Deal (canon).....	197
Deal [Până la noapte se va acoperi cu o crustă].....	199
Deal [Scaunul, mașina de scris, masa].....	200
Deal [Mică fermă uitată].....	201
Deal [Șerpi solzoși și vârcolaci].....	202
Deal [Eu am iubit aceste locuri].....	203
Deal [Se întunecă în văile Borșei].....	204
Deal [Porți mantia nevăzută a vinovăției].....	205

ORBITE.....	207
Orbită [Ascuns sub zăpadă].....	209
Fereastră [E fructul strâns].....	210
Orbită [Iarba crește oarbă].....	211
Orbită [Peste sufletul adormit].....	212
Fereastră [Între noi și delicata mână].....	213
Orbită [Devreme în zi, în târziul decembrie].....	214
Fereastră [Un melc se cațără pe zid].....	215
Fereastră [Prin ierburile toamnei].....	216
Orbită [În grădinile pustiite au năvălit scaieții].....	217
Fereastră [Ești trist în astă-seară].....	218
Orbită [Nu știa nimeni de unde veneau].....	219
Fereastră [Calm. Liniște. Ger.].....	221
Orbită [Dimineață. Te uiți la covor, desenul e-aceiași].....	222
Fereastră [O, da, nu-i nimeni care să aștepte].....	223
Orbită [Priveai în jur cu nedisimulată detașare].....	224
Fereastră [Ascultă, iar s-a strecurat în noi].....	226
Fereastră [Odihnesc în văzduhul mustind].....	227
Orbită [De nimic nu-ți mai amintești].....	228
Fereastră [Lasă să treacă anotimpul].....	230
Orbită [În fața odăii de dormit].....	231
Fereastră [A rătăcit printr-un deșert].....	233
Orbită [Cunoșteai doar toate acestea].....	234
Fereastră [Pe maluri, bozii sterpe].....	236
Orbită [În orezăriile părăsite].....	237

Fereastră [Se-nclină-n ierburi roua]	238
Orbită [Ierburi și ferigi uscate]	239
Fereastră [Zvelți hipocampi vâslesc în ochi de fum]	240
Orbită [Aroganța scundelor oglinzi]	241
Fereastră [Dacă întreabă de mine]	243
Orbită [Precum vederea întorcându-se]	244
Fereastră [Târzie moarte-a verii]	245
Orbită [Pe cel nehotărât și nevinovat]	246
Fereastră [Mergeam pe un drum]	247
Orbită [Prin fereastră se zărește]	248
Fereastră [Despovărat de sunet]	249
Orbită [Mai degrabă va lua]	250
Fereastră [Ca două flăcări rugul divizându-l]	251
CĂLĂUZELE OARBE.....	253
Ca să nu	255
Patruzeci de zile	256
Nici rădăcină	257
Jocul cu vorbele	258
Ei istoriseau răzbunări	259
Dies irae.....	260
Seceriș.....	261
Enkidü.....	262
Gol	263
Deo gratias.....	264
Nu mai aștept	265
Week-end	266
La întâmplare.....	267
Avocatul insectelor.....	268
Cool Memories	269
[De sunt acestea toate cum au fost]	270
Dacă	271
De nobis ipsis silemus	272
Ca o insectă	273
Vară la Calpe	274
Săptămână-săptămâni	275
Distihuri	276
Dimineață.....	277
Prag (V).....	278

URME ȘI SEMNE.....	279
Poveste.....	281
Răspântie.....	282
Pădure.....	283
Anotimp.....	284
Proză.....	285
Procesiune.....	286
Am mers.....	287
Ocean.....	288
Epistolă.....	289
Peste, până peste... ..	290
Corn englez.....	291
Octombrie.....	292
Notă vespérală.....	293
Inel.....	294
Ce să alegi?.....	295
Nocturnalia.....	296
Oraș străin.....	297
Filtru de dimineață.....	298
Aprilie.....	299
Octombrie II.....	300
Midnight.....	301
Despre.....	302
Jazz.....	303
Într-o zi.....	304
Portret.....	305
Pasăre.....	306
De sus, de jos.....	307
LUMINĂ NEAGRĂ.....	309
(Am intrat).....	311
(Din nou).....	312
(Nu e nici o îndoială).....	313
(Iarăși coboară).....	314
(Vorbești fără).....	315
(A trecut jumătatea).....	316
(Sub ierburile lui iunie).....	317
(Nu știu cu ce).....	318

(Viața nu ajunge)	319
(Ce-aș fi vrut).....	320
(Crește o grădină)	321
(Aoria)	322
(Se face târziu)	323
(Munții mereu).....	324
(Unde se duc)	325
(Într-o cameră albă)	326
(Doarme).....	327
(Nimic, niciodată).....	328
(Văd, iată).....	329
(Vino lângă trunchiul)	330
(Nu mă pot măsura)	331
(Te întreb)	332
(Nimeni nu-i însoțește)	333
(În sfârșit)	334
(Ca o pasăre).....	335
(Pleacă).....	336
(Nu mai ești)	337
(Tu nu stai locului)	338
(Ard focuri în jur)	339
(Cum stătea alungită).....	340
(Înainte ca zorii).....	341
(Drumul doar)	342
(Nimeni nu va citi)	343
(După cum venea)	344
(Abia a scăzut).....	345
(Îngălbeneste ziua)	346
(Sari dintr-un anotimp).....	347
(Indiferență a indiferențelor)	348
(Goală sub rochia).....	349
(Sunt semne).....	350
(Știu atât de puțin).....	351
(Ce liniștit arde).....	352
(Poți inventa orașul).....	353
(Să înțelegi).....	354
(Nu vine).....	355
(Am văzut).....	356
(Cu buze de țărăină).....	357
(Am mâncat).....	358

(Ca și cum)	359
(Înăuntrul mărului).....	360
(Pe Dealul Căpățânii).....	361
(Se schimbă oamenii).....	362
(Când mă vei găsi)	363
19 cântece pentru înșelat timpul	364
ANIMALE DOMESTICE	379
Nu știe.....	381
Aș fi vrut.....	382
Ea avea.....	383
Poate nu era.....	384
Acolo unde	385
Ploaia e asemenea.....	386
Ea se întreabă.....	387
Îi plăceau	388
Ei pronunțau anumite cuvine.....	389
Pensula	390
Mai plouă blând.....	391
Ca un Eden.....	392
Sigur.....	393
Nu sunt	394
Puțini vor înțelege.....	395
Selva oscura	396
Privindu-l cum doarme.....	401
Acum când	402
De vreme ce.....	403
Lucrări și zile.....	404
Construiești	409
Mai demult.....	410
Se făcea	411
Și cu toate acestea	412
El revine mereu.....	413
El ar fi vrut	414
El a sperat	415
Zodii	416
Treci.....	420
Această pulsație.....	421
El își bea	422

Un arbore ești	423
Sunt încă seri	424
În fiecare poem	425
Ca și cum.....	426
Azi noapte.....	427
Ea deschide.....	428
Ea păstra	429
Bine ai venit.....	430
În afara sezonului.....	431
Cum de	432
Demult obosise.....	433
Tu ești	434
Să simți.....	435
A învăța	436
E capricios	437
El nu avea nume	438
Jurnal de jocuri (Valea Căprioarei: 23 de ipostaze ale verii).....	439
Luni ani de zile (în companii diverse și diverse stări).....	457
LOCURI PUSTII.....	459
Nu-l văzuseră.....	461
Toamna	462
Ei urcau	463
Punct.....	464
Ei s-au născut.....	465
Nu erai	466
Dacă	467
Febră	468
Abia de	469
Imn	470
Nimeni nu doarme	471
Secvență de toamnă.....	472
E cineva	473
Mereu am crezut.....	474
Locuri pustii	475
Mi-e greu.....	476
Amurgul vorbește.....	477
Recoltă.....	478
Easter Oratorio	479

Limită.....	480
Vocativ.....	481
Natrix.....	482
Vis.....	483
Crochiu.....	484
Dimineață devreme.....	485
Radiografie.....	486
Duminică dimineața.....	487
Balans.....	488
Agonie.....	489
De fapt.....	491
E-mail.....	492
Anomie.....	493
Febră.....	494
Toți credeau.....	495
Exercițiu de memorie.....	497
Eastland.....	498
Copacul lui Iuda.....	499
Cronică.....	500
Patrie.....	502
Concordie.....	503
EGLOGE.....	504
Priveliștea dinainte.....	504
Egloga I. Ianuarie: Terapie.....	506
Egloga a II-a. Februarie. Începutul ospitalității.....	508
Egloga a III-a. Martie. Creștere – descreștere.....	510
Egloga a IV-a. Aprilie. Se arată pustiul.....	512
Egloga a V-a. Mai: Nod al păcatului.....	514
Egloga a VI-a. Iunie: „Nel mezzo del cammin...”.....	516
Egloga a VII-a. Iulie: Septentrion.....	518
Egloga a VIII-a. August: Pielea feței tale.....	520
Egloga a IX-a. Septembrie: mijlocul mijlocului.....	522
Egloga a X-a. Octombrie: Memento întrerupt.....	524
Egloga a XI-a. Noiembrie: Eros.....	526
Egloga a XII-a. Decembrie: Mors, mortis.....	529
Priveliștea de după.....	531
Muzici și danțuri (În cor, în cerc, singur le-ncerc – pe Valea Căprioarei).....	532

PERISCOP.....	553
Geometrie: Q.E.D.	555
Pod.....	557
Tomografie.....	559
Ecuatie.....	561
Calendar.....	562
Lentilă.....	563
Desen.....	564
Dicționar.....	565
Copyright.....	566
Rapsodie.....	568
Somn.....	570
Se uită tot timpul.....	571
Genealogie.....	573
Castorul (fractalii).....	574
Silogism.....	575
Pământ sterp.....	576
Apus întârziat.....	578
Metopolis.....	579
A-simetrie.....	580
Bizantină (coincidentia oppositorum).....	581
Cat walk.....	582
Repetiție și fixare.....	583
Periscop.....	584
Time out of time.....	586
Elegie nouă.....	587
Teatru.....	589
Masca lui Newton.....	591
Laboratorium.....	599
Diminuendo.....	600
Apocalypse.....	601
Omphalos.....	603
Scrisoare de pe margine.....	605
Arhivă.....	607
Deal.....	608
Potecă spre cimitir (după Ștefan Luchian).....	609
Calendar Perpetuu.....	610

CAPCANELE	617
E aproape la fel	619
Ochii și ochii	620
Nu doar ziua	621
Ut pictura	623
Ei văd totul	624
Grădina e	625
Aproape că poți	626
Un altul	627
Eroii și barbarii	629
Experiența spune	630
Doar crochiu	632
Regele melancolic	633
Opus magnum	635
Crochiu târziu	637
Lentilă	639
Târziu își amintise	641
Work in progress	642
Viers	644
Pharmacon	645
Respirație	646
Crochiu uitat	647
Poate plouă	648
Acum	649
Călătorie	650
Census	651
Mausoleu	652
Deasupra	653
Dignus est	654
Poate că	655
El venise	656
Tigridia	657
Se întâmplă	658
Abendstimmung	659
ROATA	661
Roata (nu povestește)	663
Spița (în străvechime)	664

Respirație (de fapt el)	665
Roata (nu în cuib)	667
Respirație (poate fi viu)	668
Spița (de ce casa)	669
Spița (în fiecare dimineață)	670
Roata (și deodată început)	671
Respirație (și când umbra)	672
Spița (și acum roagă-te)	673
Respirație (nu e nevoie)	674
Roata (puțin deasupra)	676
Spița (și când chemi)	678
Roata (el stă singur)	679
Respirație (și dincolo)	680
Spița (câtă vreme)	681
Respirație (dacă n-ar fi)	682
Roata (și într-o după-amiază)	683
Spița (ce cald e)	685
Respirație (el a fost)	686
Roata (la începutul serii)	687
Respirare (el pare să fi povestit)	688
Spița (era o iarnă)	689
Roata (și chiar de)	691
Spița (într-o altă zi)	693
Roata (și cum seceta)	694
Roata (gata)	695
Respirație (fusesse o idee)	697
Spița (ceea ce nu se repetă)	699
Roata (e un câine)	701
Roata (acolo jos)	702
Respirație (și văzându-i trupul)	703
Spița (minunate sunt)	704
Respirație (cândva a mușcat)	705
Spița (cel ce caută)	706
REPERE BIOBIBLIOGRAFICE	707
REPERE CRITICE	709
COMENTARIII CRITICE	711

LBRIS

We know
books

ARME ALBE
(1969)

O AMINTIRE A LUI ROBINSON

Preabunul Vineri mi-a uitat Grădina
sădită dintr-un singur bob plăpând
crescută din neliniști și din vina
de-a nu uita că gerul e flămând,

Preabunul Vineri azi sădește în nisip
cărări ce ocolesc străina-mi casă
tăceri se frâng, tăceri se înfirip
din ierbi necercetate-n veci de coasă,

Preabunul Vineri mi-a uitat cărarea
și pietrele îi plâng absența înăbușit,
albastre racle pregătește marea
Preabunul Vineri însuși le-a simțit,

În zori Preabunul Vineri și-a sărbătorit
în veci neterminata lui călătorie.
Întreaga insulă plângea înăbușit.
Preabunul Vineri a uitat să fie.

FATA MORGANA

Încercat, călărețul a prins pustiul să-l uite
cu apa luată e drumul acesta puțin străbătut
cămila ascunsă în propriul sânge-a uitat să ajute
stăpânul ce-i este povară plăcută și scut,

cu propriul drum în deșert e mai aspră sosirea
de mult așteptată la gândul știutului rost,
cu fiecă pas se apropie mut risipirea
nimbată continuu de-o Fata morgana ce nu e și-a fost,

creolul perete al lunii zadarnic încearcă
puterea-și în raze ascunse hoțeste în zi,
petrecem mirați în atavica, veșnica barcă
eu – zeul solar; eu – Fata morgana, a nu fi și-a fi.

ÎNSEMN

Câtă piatră în drumul pe care-l străbatem
fântânile sunt moarte în cercul nostru strâmt
și zvonul, singur zvonul intrărilor oprite
ne-ntâmpină venirea. Sub ceasul verii: vânt.

Prea multă-ntunecimea. Acel albastru clar
își mută strălucirea într-un ungher de vise
istoriile-s mute, alămurile totuși
repovestesc scânteia acestui ultim dar.

BALADĂ MICĂ

Și trecem de-atunci unul și unul
prin nemeritate secunde deschise-n trecut
ne sprijină apele duhul și șerpuie drumul
pe liniștea cerbilor galbini cu coarne de lut.
Se rupe în sângele nostru anotimpul văratic
și trec paparudele-n frunze uscate de nuc
repaosul strâmb prelungește prinosu-n jărat
din prea-mult rămâne puținul pe care îl duc.
Dar păsări întunecă-n ape sclipirea săgeții
și numai pământul răspunde sosirii în noi
din suflete pleacă-n amurguri tăcuți călăreții
și-n loc de unul, mâine se-ntorc doi.

ELEGII ÎNTRERUPTE

Cântec desprins dintre zidiri cum nu e
decât înmănuncherea de scipiri în aur
mireasmă ne-ntrupată ce ne suie
în mărginirea dintre om și taur,
cuvânt nemairostit păzind pe rând intrarea
din întâmplarea de acum în ce mai vine,
pământ deștelenit cum e uitarea
îmbogățită în răstimpuri cu rușine
și pas domol către-nceputul lumii
dinspre hotarul vinovat de-acum;
Ne plângă-n sânge despuierea humii
și ne pătrundă ochiul fir de fum!

*

Trunchi, plâns nopțile în lipsă vinovată
surd strigând în noi prin amintire,
trestie sub ochii peștilor lucrată
dintr-o geană de amurg subțire,
leagă pasul tău cu fluturarea
mâinii resimțite azi descântec,
logodește vrajbă cu chemarea
bănuită dincolo de cântec,
și învie-ne lumină-n crucea nopții
când petrecem contopiți cu trupul.

Pace, spun străjerilor și porții,

Binecuvântează, doamne, stupul!

SONET

Din dimineață vor sorbi cocoșii
dram de răcoare nesupusă Firii
sub sulițele boante vor petrece mirii
curajul căutatei pânze roșii;

ne-om pune acoperișuri de lumină
pe lutul frământat sub semnul lunii
reînnodând chemările străbunii
cu ciutura mitării înfășurată-n vină.

Și din copac în lume se va naște
împodobitul ou de lemn, de paște.

Un timp vom fi și apă și pământ
cu trup călătorit în altă parte
repovestiți de-o vinovată carte
vom bea bezmetici sânge din cuvânt.

SOMN

De veghe sub porțile curților
stau șobolanii în așteptarea nopții.
Numără pașii celor ce intră și ies
trântind sau închizând cu blândețe
poarta de stejar cariat.

Unul, doi n-o să se mai întoarcă
ceilalți vor veni cu același zâmbet
pe fața lor de mămăligă alterată.
Și câți vor mai veni până-n noapte?
Și câți vor pleca surâzând?
Ori câți n-or călca vreodată
dincolo de pragul ce-nseamnă hotarul?

De veghe sub porțile curților
stau șobolanii în așteptarea nopții.
Un-doi, scârțâie poarta ritmic;
sub poartă, în lutul afânat
sub pânțele șobolanilor
se modelează cuiburi calde.
În curând vor adormi șobolanii,
sub poartă va crește din somnul acesta
o turmă de pui.

CICLUL DOI

Peștele-far s-a oprit lângă mal
primul val nu s-a spart lângă mal nu s-a spart
nici un cal n-a murit lângă bici, nici un cal
nu privează de somn marinarul de cart.
Presupus a murit primul om nesfințit
fără frunze cununa de lauri a fost,
cum tiparul o dată perfect însușit
înghețatul cuvânt deveni avanpost.
Unde e peștele-far? Nici un val
nu aruncă cu plasa lumină în pești;
un acvariu imens, fără mal, fără val.
Peștii dorm răstigniți, printre vâsle pe bărci
Pește-far, Pește-far, Dumnezeuul tău iată
căderea a fost.
Pește-far ireal și absurd, pește-far,
frate morții de mal Pește-far, Pește-far.

DOMESTICUM

De vom fi revenit din marginea cetății
ne fie ceasul încrustat cu apă vie
de va lipsi oglinda jumătății
va crește drumul pașnic sub câmpie
și vor muri proorocii înainte
de-a fi aflat venirea noastră aici.
Un vânt va bate cu scipiri de fulger
peste revolta gândului-arici.
Vom fi, poate, slugarnica bătaie
a toacei transformate în ecou
livada aurită sub văpaie
de flacăra întemnițată-n ou,
ori muget întrerupt al vacii sacre
hrănind cu trupul călător străin,
ori pragul spre domnia unei racle
cu vrajbă-nmormântată în stăpân.
De vom fi linși de flacăra la poartă
zidul cetății s-a surpa cu ură.
Legendă trează în convoi și zgură
cernută singular peste cetatea moartă.

EXIL REFUZAT

*„Prin poarta de cretă lucioasă se văd lucrurile câmpiei:
lucruri viețuitoare, o, lucruri minunate”
(Saint-John Perse, *Anabase*, c. X)*

Peregrinule, toaca în faptul serii-a bătut,
neorânduite, lucrurile s-au retras fără zgomot
și-n goluri spânzură încă păianjeni, mai spânzură încă
‘ncercând amintirea s-o tulbure, ultim balans.

Sunt prea multe, prea, rățăcirile-n fața uimitelor focuri
și-i semn că pe culmi mai stăruie vremea uscată
dar arde stejarul în creangă albastre podoabe și verzi
și puntea în mijloc s-a rupt
ca un rost risipit în priveghi șovăielnic.

Pe drum ne încercă tăcutele lucruri retrase
prin goluri ne cearcă și semnele – așteaptă răspuns;
elegant osuar se întinde privirii bolnave
ca ocna pământului surpată în visele noastre.
Pământul sonor își rotește sub ochii de cârțiță
tot jarul ales din cenușa răsfrântă în noi.